
Hákíkiot nama

Zati Forók Gorár Kaanun or tole cékáyot ókkol

Zati Forók Gorár Kaanun hóde ki?

Tuñúr zati, rong, nosól, wotóni yáto koumi asól yáto imigrecén háisiyót or buniyad or uore tuñár loi nainsáfir sáñte mamela gorá ré *Zati Forók Gorár Kaanun 1975 (Cth)* (the RDA) ye kaanun or ulda banaiyé.

Ibá yé zatir hínca ré yó kaanun or ulda banaiyé.

Kaanun ibá hoñótte estemal gorázaibo?

Umumi zindegir boút lain ókkol ot insáf or mamela faibollá tuñúi RDA ré estemal gorífaribá

- **Soñori** – ekkán ham foon, ekkán ham or corót ókkol adde usúl ókkol, cíkka, uore çá, neelai diyazoon.
- **Fonná** – Ekkán húsúsi yá umumi eskul, koléij yáto jaamíyat bótti wáa yáto forá.
- **Tákoon** – ekkán gór yáto zaga keraya gorá yáto kina.
- **Hédmot ókkol foon yáto estemal goróon** – zeén neki beénk yáto incúréñs, hókúmoti dhipármén ókkol, solafíra yáto tallukati hédmot ókkol, fecáyi hédmot ókkol óttu diyazade hédmot ókkol zíin kaanuni, dhakthor, yáto tejarot goróiya ókkol ór torfóttu diyaza, hanár duan, mal or duan yáto kúci-háñcir zaga ókkol óttu diyazade hédmot ókkol.
- **Umumi zaga ókkol ót zaifarooon** – zeén neki bagan ókkol, hókúmoti ofís ókkol, hánár duan ókkol, hótél ókkol yáto bazar gorár morkoz ókkol.

Zati forók gorár hóde ki?

Zati forók gorá dórázaibo, zehón ek boraborir abostát mazé ekzon manúic loi oinno manúic óttu aró hom ehésánir sáñte mamela gorázaibo, hítárar zati, rong, nosól, wotóni yáto koumi asól yáto imigrecén háisiyót or zoriya. Mesál, yaán ekkán 'dhairík forók gorá' óibo zodi ekzon zomin/gór or ején e ekzon manúic óre ekkán gór keraya diyar inkar goré, manúic híbar háas koumi asól yáto sam or rong or zoriya.

Zati forók gorá aró dórázaibo zehón héçe ekkán rul yáto polosi tákíbo zían beggún ólla borabor lékin hían ot ekkán nainsáfir asór fore kessú manúic ór uore hítárar zati, rong, nosól, wotóni yáto koumi asól yáto imigrecén háisiyót or zoriya. Yaán óre 'indhairík forók gorá' boli hoó. Mesál, yaán ekkán indhairík forók gorá dórázaibo zodi oggwá kompáni ye ham goróiya

ókkol óre ham ot teikka yáto oinno hañz nofindíbólla hoiyé, kiólla hoilé, yaán or zoriya baáz zati/koumir manúic or uore nainsáfir asór fore.

Zati hínca hóde ki?

Zodi ekzon manúic yáto manúic or oggwá gurúp or rong, wotóni yáto koumi asól or buniyad or uore aam báfe kessú goróon gán kaanun or ulda zían neki **burai goróon, ehánót goróon, beizzot goróon, yáto dhor lagoon.**

Zat dóra hínca mesál ókkol ór bútóre gólíbo:

- e-foram ókkol, blog ókkol, sómáji network or sáith ókkol adde video cíyar gorár sáith ókkol cóo internet ot beizzottya jiníc ókkol
- hóbóri habos ókkol, mégézin ókkol, habos ókkol yáto pusthar ókkol ót beizzottya komén ókkol adde sóbi ókkol
- oggwá umumi mujilís ot beizzottya hotá ókkol
- ekkán umumi zaga zeén neki ekkán duan, ham or zaga, bagan, umumi solafirár usílar uore yáto eskul ot beizzottya hotá ókkol
- Kéloiya ókkol, kéla doiya ókkol, cíkai doiya ókkol yáto ofisiel ókkol ór kélar wakiya ókkol ót beizzottya komén ókkol

Zatir buniyad or uore beizzottya sóluk hoñótte kaanun or khélafl noó?

Azadir sáñte hotá hoibár hók ('hotár azadi') adde zati hínca ttú azad tákár hók óre borabor gorá óiye dé RDA'r moksúd. RDA ye hoór dé ki lamar jicín ókkol kaanun or ulda noó zodi híin óre **“gorá giyé maakul andaze adde ekkán bálá biccác loi”** zeén neki:

- **Ekkán fónkarir ham yáto adakari** – mesál, oggwá dhrama zibát mazé ekzon hásti yé zati etebare beizzottya andaze ezehá goré.
- **Ekkán boyan, fóiláni ciz, tozkara yáto barábári zían óre háales taalimi yáto elómi moksód ólla gorá giyé** – mesál, umumi polosi ré biyasana goróon yáto barábarí goróon zeén neki imigrecén, hoek-kalcári abostá yáto moksus gurúp ókkol ólla háas todbir ókkol.
- **Umumi mofad or ekkán mosólar uore oggwá insáf ola ar háthi repph gorá** – mesál, zati etebare beizzottya bortau or babote ekkán hóbóri habos ot oggwá insáf ola repph gorá.
- **Ekkán insáf ola komén gorá**, zodi rai gán ekzon manúic ór háales biccác óre zahér gorá óiye dé óiye.

Zodi añái forók gorá yáto zati híncár tojuruba gorílé, añái ki gorí fariyúm?

Héçe cáamel asé de manúic yáto manúic ókkol loi tuñúi hían óre córácorí tulífaribá.

Zodi hítára hál gorí nofaríle, yáto hían gorá loi tuñúi etminan noíle, tuñúi Australiar Insáni Hók Komice ot cékáyot gorífaribá. Tuñár bodoilla cékáyot goríbólla tuñáttu oggwá ukil, kaanuni, yáto kaanuni jomát tákífaribó.

Komicen or hañsé cékáyot goríbólla héçe honó hóssa náí.

Ekkán cékáyot lekát mazé wáaforibó. Komicen ottú ekkán cékáyot fárom asé tuñúi hían fura gorí dhak yáto féx loi añárár hañsé difeçái faribá yáto añárár onláin wébsáith ot ekkán cékáyot tulí faribá. Zodi tuñúi lekiyóre cékáyot gorí nofaríle, añará tuñár modot gorí fariyúm.

Tuñár cékáyot gán sóiyi óibólla boli, hían maakul andaze barábarír laikká wáaforibó, wakiya ókkol zíin ór babote tuñúi cékáyot goríbólla soór híin bekaanuni forók gorá wáaforibó, ar tuñár elzam ókkol ór babote tuñáttu kafí tofsil ókkol diya foribó, zeén neki ki óiye dé, hoñótte adde hoçe óiye dé, ar héçe hon cáamel asé dé.

Ekkán cékáyot zehonó zuban ot goráza. Zodi tuñáttu torjoma goróiya yáto buzái doiya lagilé, añará hían or entezam gorí fariyúm.

Hoçe añái beec malumat faiyum?

Australiar Insáni Hók Komicen or talluk tofsil ókkol óiye de:

Thelifún

Wotóni Malumat Hédmot: 1300 656 419 or (02) 9284 9888

TTY: 1800 620 241

Féx: (02) 9284 9611

Dhak

GPO Box 5218
Sydney NSW 2001

Onláin

Eméil: infoservice@humanrights.gov.au

Wébsáith: www.humanrights.gov.au

Tuñúi ekkán cékáyot gorífaribá, onláin ot eçe góliyóre
www.humanrights.gov.au/complaints_information/online_form/index.html.

Zodi tuñúi náfang óile yáto tuñáttu fúnár mockilat tákíle, 1800 620 241 ot TTY loi tuñúi añáráre talluk gorí faribá. Zodi tuñáttu ekzon Auslan buzáidoiya lagilé, añará tuñálla hían or entezam gorí fariyúm.

Zodi tuñúi andá óile yáto tuñáttu dehár mockilat tákíle, aroz or uore añará malumat oré oinno cokól difariyúm.

Zati híncar cékáyot ókkol ólla talluk or oinno zaga ókkol

Mediar beizzottya kaháni ókkol, bodkás ókkol yáto onláin jiníc ókkol ór babote tuñúi sinta goríle, Australian Communications and Media Authority (ACMA) ot; kempás ókkol ólla Advertising Standards Board ot; hóbóri habos or kaháni ókkol ólla Australian Press Council ot tuñúi cékáyot gorífaribá. Media tonzim gwár Editor yáto Manajar or hañsé yó cékáyot gorífaribá.

Zodi poçusi ókkol ór boizzottya sóluk or babote tuñáttu sinta lager de óile, mosóla gán hál goríbólla tuñúi Community Justice Centre ot zai faribá, yáto zodi tuñúi umumi gór ókkol ót tákóor dé óile, Department of Housing ot zaifaribá.

Zodi tuñáre sóktir dómki diya giyé yáto sóktir sáñte hámla gorá giyyé, toíle fulic ot zo.

Aam kaanuni mocwara

Zodi tuñúi ekkán cékáyot gorár babote báfíle, tuñáttu kaanuni mocwara lagitfare. Eçé sómáji kaanuni hémdot ókkol asé zetará forók gorá adde tong gorár babote maana mocwara difare. Tuñár becí dhák or sómáji kaanuni morkoz or talluk or tofsil ókkol eçé faazaibo: (www.naalc.org.au/directory).

Bezimmadarir dabi: Háíkíkot nama yaán ot asé dé maalumát oré ekkán raábár hísafe erada gorá giyé dé. Yaán kaanuni mocwarar zagat óinofaré.